

OBSAH

Devět učebnic	8
Předmluva	11
Úvod	17
PRVNÍ ČÁST – KOMUNITA OBČANSKÁ	22
1. KOMUNITA	23
1.1 Pojem komunita	24
1.2 První polovina 20. století	25
1.3 Šedesátá léta	26
1.4 Sedmdesátá léta	28
1.5 Osmdesátá léta	28
1.6 Devadesátá léta	30
2. KOMUNITNÍ PSYCHOLOGIE	41
2.1 Hnutí duševního zdraví	42
2.2 Komunitní přístup	42
2.3 Ekologický pohled	42
2.4 Krizové situace	43
2.5 Předcházení problémům	43
2.6 Boj s problémy	44
2.7 Epidemiologie událostí	45
3. SOCIÁLNÍ POTŘEBY	47
3.1 Druhy sociálních potřeb	48
3.2 Ukazatele sociálních potřeb	51
4. SOCIÁLNÍ ZMĚNA	53
4.1 Změna a setrvačnost	54
4.2 Překážky v uskutečnění změny	55
4.3 Rozdíly mezi kulturami	55
4.4 Biologická změna	56
4.5 Chybná analogie	56
4.6 Změna jako krize	57
4.7 Změna v sociální organizaci	57
4.8 Nové sociální služby	58
4.9 Změna ve stávajících organizacích	59
4.10 Deviantní chování	61
5. CÍL, ORGANIZACE A TAKTIKY KOMUNITNÍ PRÁCE	67
5.1 Cíle komunitní práce	68
5.2 Úrovně komunitní práce	69
5.3 Organizace komunitní práce	73

5.4	Taktiky komunitní práce 60. let	77
5.5	Cesta ke komunitnímu myšlení	80
5.6	Sociální marketing	82
6.	STRATEGIE KOMUNITNÍ PRÁCE	85
6.1	Vyjednávání	86
6.2	Jednání	92
6.3	Možnosti a meze komunikace	100
6.4	Účinná komunikace	104
7.	KOMUNITNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	109
7.1	Dva základní směry	110
7.2	Komunitní vzdělávání a škola	111
7.3	Vzdělávací kampaně	111
7.4	Kurzy komunitní práce	113
8.	KOMUNITNÍ PRACOVNÍK	117
8.1	Profesionalita	118
8.2	Hodnoty jedince a skupiny	118
8.3	Poslání komunitního pracovníka	119
8.4	Koncepční myšlení	120
8.5	Integrita komunitního pracovníka	120
8.6	Zaměření komunitního pracovníka	120
8.7	Pocity izolace	121
8.8	Nutnost supervize	121
9.	KLIENTI	123
9.1	Navazování kontaktů s klienty	124
9.2	Přistěhovalci	124
9.3	Neetnické minority	125
9.4	Problémové rodiny	125
9.5	Delinkventní jedinci	125
9.6	Postižené lokality	126
9.7	Chudoba v komunitě	126
9.8	Komunitní poradenství	128
9.9	Zdravá města	129
9.10	Aktivita komunity	130
10.	PŘÍKLAD MEZINÁRODNÍHO PROJEKTU	131
10.1	Poslání projektu	132
10.2	Dílčí projekty	133
10.3	Cíle a výsledky šetření	135
10.4	Kdo dává a kdo přijímá	136
10.5	Izolanti	137
10.6	Představitelé místní byrokracie	137
10.7	Závěry	138

7. Komunitní vzdělávání

- 7.1 Dva základní směry
- 7.2 Komunitní vzdělávání a škola
- 7.3 Vzdělávací kampaně
 - 7.3.1 Norsko, Kanada a Velká Británie
- 7.4 Kurzy komunitní práce

8. Komunitní pracovník

- 8.1 Profesionalita
- 8.2 Hodnoty jedince a skupiny
 - 8.2.1 Hodnoty jedince
 - 8.2.2 Hodnoty skupiny
- 8.3 Poslání komunitního pracovníka
- 8.4 Koncepční myšlení
- 8.5 Integrita komunitního pracovníka
- 8.6 Zaměření komunitního pracovníka
- 8.7 Pocity izolace
- 8.8 Nutnost supervize

9. Klienti

- 9.1 Navazování kontaktů s klienty
- 9.2 Přistěhovalci
- 9.3 Neetnické minority
- 9.4 Problémové rodiny
- 9.5 Delinkventní jedinci
- 9.6 Postižené lokality
- 9.7 Chudoba v komunitě
- 9.8 Komunitní poradenství
- 9.9 Zdravá města
- 9.10 Aktivita komunity

10. Příklad mezinárodního projektu

- 10.1 Poslání projektu
 - 10.1.1 Aktivita místní komunity
- 10.2 Dílčí projekty
 - 10.2.1 Ghent
 - 10.2.2 Perama
 - 10.2.3 Tallaght
 - 10.2.4 Amsterdam Mid-North
 - 10.2.5 Oliveira do Douro, Oporto
 - 10.2.6 Thamesmead
- 10.3 Cíle a výsledky šetření
- 10.4 Kdo dává a kdo přijímá
- 10.5 Izolanti
- 10.6 Představitelé místní byrokracie
- 10.7 Závěry

Druhá část

KOMUNITA TERAPEUTICKÁ

1. Komunitní psychiatrie
2. Svépomocné skupiny
3. Terapeutická komunita
4. Výchovná komunita

1. Komunitní psychiatrie

- 1.1 Tři revoluce
- 1.2 Vývoj komunitní psychiatrie
 - 1.2.1 Shrnutí
- 1.3 Primární prevence
 - 1.3.1 Škály a typy stresorů
 - 1.3.2 Příklady primární prevence
- 1.4 Sekundární prevence
- 1.5 Terciární prevence

2. Svépomocné skupiny

- 2.1 Růst skupin
 - 2.1.1 Příčiny růstu
- 2.2 Historie skupin
- 2.3 Druhy skupin
- 2.4 Povaha skupin
 - 2.4.1 První typ
 - 2.4.2 Druhý typ
 - 2.4.3 Třetí typ
 - 2.4.4 Čtvrtý typ
 - 2.4.5 Pátý typ
- 2.5 Dynamika skupin
- 2.6 Jak skupiny pracují
- 2.7 Ekologické prvky svépomoci
- 2.8 Závislosti
 - 2.8.1 Zřetěžené závislosti
 - 2.8.2 Zkřížené závislosti
 - 2.8.3 Pozadí závislostí
 - 2.8.4 Zrychlené závislosti
 - 2.8.5 Žádoucí závislosti
- 2.9 Růst sebeuvědomění žen jako svépomoc
 - 2.9.1 Co je růst sebeuvědomění
 - 2.9.2 Důvody vstupu do skupin
 - 2.9.3 Výsledky růstu sebeuvědomění
- 2.10 Hodnocení svépomocných skupin
 - 2.10.1 Úspěchy skupin
 - 2.10.2 Potíže skupin
 - 2.10.3 Komunitní řešení

3. Terapeutická komunita

- 3.1 Vznik a vývoj
- 3.2 Definice a teorie
- 3.3 Hlavní zásady
 - 3.3.1 Sociální učení
 - 3.3.2 Emocionální korektivní zkušenost
 - 3.3.3 Učení prostřednictvím zkušenosti
- 3.4 Teorie komunitního vývoje

4. Výcviková komunita

- 4.1 Metodologie výzkumu
 - 4.1.1 Cíl výzkumu
 - 4.1.2 Hypotézy
 - 4.1.3 Metody
 - 4.1.4 Soubor
- 4.2 Výcvikový program
 - 4.2.1 Typy programů
 - 4.2.2 Shrnutí
- 4.3 Výsledky a diskuse
 - 4.3.1 Motivace k výcviku
 - 4.3.2 Analýza deníků
 - 4.3.3 Osobnostní charakteristiky
 - 4.3.4 Muži a ženy
 - 4.3.5 Psychiatři a psychologové
 - 4.3.6 Vedoucí a účastníci
 - 4.3.7 Vztahy mezi skupinami
 - 4.3.8 Vliv programu
- 4.4. Závěry z výzkumu

Příloha č. 1	141
Příloha č. 2	149
DRUHÁ ČÁST – KOMUNITA TERAPEUTICKÁ	152
1. KOMUNITNÍ PSYCHIATRIE	153
1.1 Tři revoluce	154
1.2 Vývoj komunitní psychiatrie	154
1.3 Primární prevence	156
1.4 Sekundární prevence	159
1.5 Terciární prevence	160
2. SVÉPOMOCNÉ SKUPINY	163
2.1 Růst skupin	164
2.2 Historie skupin	165
2.3 Druhy skupin	166
2.4 Povaha skupin	167
2.5 Dynamika skupin	168
2.6 Jak skupiny pracují	169
2.7 Ekologické prvky svépomoci	170
2.8 Závislosti	171
2.9 Růst sebeuvědomění žen jako svépomoc	174
2.10 Hodnocení svépomocných skupin	176
3. TERAPEUTICKÁ KOMUNITA	179
3.1 Vznik a vývoj	180
3.2 Definice a teorie	181
3.3 Hlavní zásady	183
3.4 Teorie komunitního vývoje	188
4. VÝCVIKOVÁ KOMUNITA	191
4.1 Metodologie výzkumu	192
4.2 Výcvikový program	196
4.3 Výsledky a diskuse	198
4.4 Závěry z výzkumu	206
Otázky	39, 46, 52, 64, 83, 108, 115, 122, 130, 139, 148, 151, 161, 178, 189, 207
Literatura	208
Slovníček pojmů	214

První část

KOMUNITA OBČANSKÁ

1. Komunita
2. Komunitní psychologie
3. Sociální potřeby
4. Sociální změna
5. Cíl, organizace a taktiky komunitní práce
6. Strategie komunitní práce
7. Komunitní vzdělávání
8. Komunitní pracovník
9. Klient
10. Příklad mezinárodního projektu

1. Komunita

- 1.1 Pojem komunita
- 1.2 První polovina 20. století
- 1.3 Šedesátá léta
- 1.4 Sedmdesátá léta
- 1.5 Osmdesátá léta
- 1.6 Devadesátá léta
 - 1.6.1 Koncepce „živého světa“
 - 1.6.2 Lidé jednají různě
 - 1.6.3 Orientace na jednání
 - 1.6.4 Komunitní práce jako koncepce živého světa
 - 1.6.5 Zapojení do sociální a kulturní práce
 - 1.6.6 Společnost a komunita
 - 1.6.7 Typy komunit

2. Komunitní psychologie

- 2.1 Hnutí duševního zdraví
- 2.2 Komunitní přístup
- 2.3 Ekologický pohled
- 2.4 Krizové situace
- 2.5 Předcházení problémům
- 2.6 Boj s problémy
- 2.7 Epidemiologie událostí

3. Sociální potřeby

3.1 Druhy sociálních potřeb

3.1.1 Normativní potřeba

3.1.2 Pociťovaná potřeba

3.1.3 Vyjádřená potřeba

3.1.4 Komparativní potřeby

3.2 Ukazatele sociálních potřeb

4. Sociální změna

- 4.1 Změna a setrvačnost
- 4.2 Překážky v uskutečnění změny
- 4.3 Rozdíly mezi kulturami
- 4.4 Biologická změna
- 4.5 Chybná analogie
- 4.6 Změna jako krize
- 4.7 Změna v sociální organizaci
- 4.8 Nové sociální služby
- 4.9 Změna ve stávajících organizacích
 - 4.9.1 Typy a cíle změn
 - 4.9.2 Sociální kontext změny
- 4.10 Deviantní chování
 - 4.10.1 Dva modely
 - 4.10.2 Integrace obou modelů
 - 4.10.3 Primární deviace
 - 4.10.4 Sekundární deviace
 - 4.10.5 Dvojitá vazba
 - 4.10.6 Možné intervence

5. Cíl, organizace a taktiky komunitní práce

- 5.1 Cíle komunitní práce
 - 5.1.1 Aktivizace, identifikace, vyrovnávání napětí
- 5.2 Úrovně komunitní práce
 - 5.2.1 Práce s poradci
 - 5.2.2 Smysl komunitní práce
 - 5.2.3 Lokální komunitní práce
- 5.3 Organizace komunitní práce
 - 5.3.1 Praktické začátky komunitní práce
- 5.4 Taktiky komunitní práce 60. let
 - 5.4.1 Protesty a přesvědčování
 - 5.4.2 Nenásilné intervence
 - 5.4.3 Politická nespoupráce
 - 5.4.4 Ekonomická nespoupráce
- 5.5 Cesta ke komunitnímu myšlení
- 5.6 Sociální marketing

6. Strategie komunitní práce

- 6.1 Vyjednávání
 - 6.1.1 Čtyři typy vyjednávání
 - 6.1.2 Strategie vyjednávání
 - 6.1.3 Modifikace chování
 - 6.1.4 Základní principy vyjednávání
 - 6.1.5 Příprava vyjednávání
- 6.2 Jednání
 - 6.2.1 Postup jednání
- 6.3 Možnosti a meze komunikace
- 6.4 Účinná komunikace
 - 6.4.1 Řečnický takt
 - 6.4.2 Podpora mezilidských vztahů
 - 6.4.3 Zúčastněné naslouchání
 - 6.4.4 Umění kritiky
 - 6.4.5 Desatero účinné komunikace